

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **F. O.**, proti žalovanému **Finančnímu úřadu v Kyjově**, tř. Komenského 1360/18, Kyjov, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 22. 4. 2009, č. j. 31 Ca 45/2009 – 9,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá v záhlaví označené usnesení Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), kterým bylo zastaveno řízení o žalobě stěžovatele na ochranu před nezákonným zásahem podané ve smyslu § 82 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), neboť stěžovatel nezaplatil soudní poplatek.

V kasační stížnosti ze dne 30. 4. 2009 stěžovatel poukázal na úřední povinnost dle § 109 odst. 3 s. ř. s ve vztahu k § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Taktéž odkázal na rozsudek 5 Aps 1/2009 -27, kterým se krajský soud nechce řídit. Dále stěžovatel namítal, že přípis soudu ze dne 9. 3. 2009 obsahoval pouze poučení 31 Ca 45/2009 - 3 adresované žalovanému a kopii žaloby, žádné usnesení 31 Ca 45/2009 - 4 s poučením o osvobození od poplatků a ustanovení advokáta, ačkoli formulář č. 60 byl soudu nesčetněkrát podán. Stěžovatel

poukázal na usnesení NSS č. j. Nao 17/2009 - 63, jež mu bylo doručeno advokátem. Současně namítal, že žádnou podjatost proti JUDr. Turkové nepodal.

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost přípustnou, neboť podle jeho konstantní judikatury, je-li kasační stížností napadeno usnesení o zamítnutí návrhu na osvobození od soudních poplatků, případně usnesení o zastavení řízení z důvodu nezaplacení soudního poplatku, není překážkou meritorního projednání kasační stížnosti nezaplacení soudního poplatku za tuto kasační stížnost - srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2007, č. j. 9 As 3/2007 - 77, www.nssoud.cz, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 - 37, www.nssoud.cz, podle kterého *v řízení o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zamítnutí návrhu žalobce na osvobození od soudních poplatků není třeba trvat na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení advokátem.*

Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů; zkoumal při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.). Podle § 109 odst. 3 s. ř. s. Nejvyšší správní soud je vázán důvody kasační stížnosti; to neplatí, bylo-li řízení před soudem zmatečné [§ 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s.] nebo bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, anebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.], jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Napadeným usnesením krajský soud zastavil řízení o žalobě stěžovatele na ochranu před nezákonným zásahem dle § 47 písm. c) s. ř. s., ve spojení s § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), pro nezaplacení soudního poplatku.

Z předloženého soudního spisu vyplývá, že stěžovatel podal u Krajského soudu v Brně žalobu datovanou dnem 2. 2. 2009 ve smyslu § 82 s. ř. s. proti žalovanému, pro soustavné nezákonné svévolné inkviziční exekuce páchané přes odpor stěžovatele v rozporu se zákonem č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků. Při podání žaloby nezaplatil soudní poplatek. Krajský soud stěžovatele usnesením ze dne 9. 3. 2009 vyzval k zaplacení soudního poplatku. Stěžovatel výzvě nevyhověl a proto krajský soud řízení zastavil usnesením ze dne 22. 4. 2009, č. j. 31 Ca 45/2009 - 9. Proti tomuto usnesení podal stěžovatel dne 30. 4. 2009 kasační stížnost. Dne 18. 5. 2009 zaslal stěžovatel krajskému soudu potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech, ve kterém v bodě 21 uvedl, že pobírá životní minimum 3126 Kč a příspěvek na bydlení 1345 Kč. Krajský soud v reakci na podání stěžovatele vydal dne 26. 5. 2009 usnesení č. j. 31 Ca 45/2009 - 18, kterým stěžovatele vyzval k doplnění důvodů kasační stížnosti, k zaplacení soudního poplatku a k předložení plné moci pro advokáta, který jej bude pro řízení o kasační stížnosti zastupovat. K výše zaslánému formuláři o majetkových poměrech, který stěžovatel soudu doručil, aniž by předtím o osvobození od soudních poplatků požádal, krajský soud v odůvodnění usnesení konstatoval, že „pokud tímto (myšleno zasláním

formuláře) stěžovatel žádá o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce, je třeba doložit skutečnosti tvrzené v bodě 21. tohoto potvrzení požadovanými dokumenty. Druh a výši dávky žadatel doloží pravomocným rozhodnutím (rozhodnutím opatřeným doložkou právní moci) o přiznání dávky nebo potvrzením plátce příslušné dávky, ...“. Stěžovatel soudu požadované dokumenty nepředložil. Na výzvu soudu reagoval podáním, které datoval 28. 11. 2009, které však bylo doručeno krajskému soudu dne 29. 5. 2009 (a dáno na poštu dne 28. 5. 2009), ve kterém uvedl, že odmítá doručenou výzvu č. j. 31 Ca 45/2009 - 18 pro její soustavnou systémovou protiprávnost, pro nesprávný úřední postup a neplatnost a domáhá se postupu dle § 74 s. ř. s. Krajský soud poté usnesením ze dne 15. 6. 2009, č. j. 31 Ca 45/2009 - 22, návrh na osvobození od soudních poplatků a návrh na ustanovení zástupce zamítl. Kasační stížnost stěžovatele proti tomuto usnesení odmítl Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 23. 12. 2009, sp. zn. 5 Aps 8/2009.

Kasační stížnost ze dne 30. 4. 2009 proti usnesení o zastavení řízení z důvodu nezaplacení soudního poplatku podává stěžovatel s odkazem na § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. V kasační stížnosti k postupu soudu při zastavení řízení stěžovatel namítá, že přípis soudu ze dne 9. 3. 2009 obsahoval pouze poučení (31 Ca 45/2009 - 3) adresované žalovanému a kopii žaloby. Přípis neobsahoval žádné usnesení 31 Ca 45/2009 - 4 s poučením o možnosti požádat o osvobození od soudních poplatků a ustanovení advokáta, ačkoli formulář č. 60 byl soudu nesčetněkrát podán.

Námítky stěžovatele nejsou důvodné.

Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu osvobozen od soudních poplatků. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. Přiznané osvobození kdykoliv za řízení odejme, popřípadě i se zpětnou účinností, jestliže se do pravomocného skončení řízení ukáže, že poměry účastníka přiznané osvobození neodůvodňují, popřípadě neodůvodňovaly.

Ke shora citovanému ustanovení, jež upravuje otázku individuálního osvobození od soudních poplatků pro řízení před správními soudy, se opakovaně vyjádřil i Nejvyšší správní soud. Ve svém rozsudku ze dne 30. 3. 2004, č. j. 1 Afs 5/2003 - 54, publikovaném pod č. 311/2004 Sb. NSS, zdejší soud ve vztahu k § 36 odst. 3 s. ř. s. především zdůraznil, že při podání návrhu na individuální osvobození od soudních poplatků podle tohoto ustanovení musí žalobce v žádosti o osvobození od soudních poplatků jednak uvést, v čem spatřuje nedostatek prostředků, z nichž by měl zaplatit soudní poplatek, a jednak toto tvrzení doložit. Ke stejnému závěru dospěl Nejvyšší správní soud rovněž v usnesení ze dne 25. 1. 2005, č. j. 7 Azs 343/2004 - 50, publikovaném pod č. 537/2005 Sb. NSS, když připomněl, že *„povinnost doložit nedostatek prostředků je jednoznačně na účastníkovi řízení, který se domáhá osvobození od soudních poplatků (§ 36 odst. 3 s. ř. s.). Pokud účastník tuto povinnost nesplní, soud výdělkové a majetkové možnosti sám z úřední povinnosti nezjišťuje.“*

Z výše uvedeného je tedy patrné, že v případě, kdy žalobce hodlá požádat soud o osvobození od soudního poplatku pro příslušné řízení, vyžaduje soudní řád správní aktivní přístup na jeho straně, a to nejenom pokud jde o vlastní žádost o osvobození od soudního poplatku, ale zejména povinnost tvrzení a s ní neoddělitelně spjatou povinnost

doložit nedostatek prostředků. V nyní projednávané věci však tento aktivní přístup na straně stěžovatele jakožto žalobce uplatněn nebyl. Stěžovatel o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce v řízení o žalobě nepožádal.

Námítka stěžovatele, dle které mu nebyla zaslána výzva k zaplacení soudního poplatku (usnesení č. j. 31 Ca 45/2009 - 4) nemá oporu ve spise. Z doručky vyplývá, že stěžovateli byla dne 12. 3. 2009 spolu s poučením o složení senátu doručena i výzva k zaplacení soudního poplatku. Současně byl stěžovatel poučen o následcích nesplnění poplatkové povinnosti. Stěžovatel na výzvu nereagoval a soudní poplatek ve stanovené lhůtě neuhradil. Byly tak splněny podmínky pro postup podle § 47 písm. c) s. ř. s., dle kterého soud řízení usnesením zastaví, stanoví-li tak tento nebo zvláštní zákon. O tomto následku byl stěžovatel v předmětem usnesení podrobně poučen. V daném případě tak byla naplněna dílčí § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, podle kterého, nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví.

V projednávané věci stěžovatel mohl podat žádost o osvobození od soudních poplatků po doručení usnesení o zastavení řízení do nabytí právní moci. Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2008, č. j. 1 As 31/2008 - 41 „*Pokud účastník doručí krajskému soudu návrh na osvobození od soudních poplatků před tím, než usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku nabylo právní moci, aplikuje se obdobně § 9 odst. 7 věta první zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích; krajský soud proto usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku zruší a rozhodne o návrhu na osvobození od soudních poplatků.*“

Stěžovatel návrh na osvobození od soudních poplatků výslovně neuplatnil ani po zastavení řízení v řízení o kasační stížnosti. Krajskému soudu pouze dne 15. 5. 2009 zaslal vyplněný formulář o majetkových poměrech. Krajský soud dospěl k závěru, že tímto stěžovatel požádal o osvobození od soudních poplatků a žádosti stěžovatele se dále zabýval. Ve výzvě ze dne 26. 5. 2009 stěžovatele poučil, že je třeba k přiznání nároku na osvobození doložit skutečnosti tvrzené v bodě 21. tohoto potvrzení. Stěžovatel ani přes poučení soudu požadované dokumenty rozhodné pro přiznání nároku na osvobození nedoložil.

Odkaz stěžovatele na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Aps 1/2009 - 27 a Nao 17/2009 - 63 je v projednávané věci bez významu. V rozhodnutí č. j. Nao17/2009 - 63 Nejvyšší správní soud rozhodoval o podjatosti JUDr. Turkové v jiné věci a rozsudkem č. j. 5 Aps 1/2009 - 27 bylo zrušeno usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 14. 10. 2008, č. j. 31 Ca 166/2008 - 9, o zastavení řízení z důvodu nezaplacení soudního poplatku z důvodu nedostatečného posouzení obsahu podání stěžovatele dne 22. 9. 2008, které však není předmětem posouzení v nyní projednávané věci.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že krajský soud nepochybil, pokud zastavil řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného podle § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. Vzhledem k tomu nezbylo Nejvyššímu správnímu soudu než kasační stížnost zamítnout podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v soudním řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, který měl v tomto stadiu řízení úspěch a vzniklo mu proto právo na náhradu nákladů řízení, podle obsahu spisu žádné náklady řízení nevznikly. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že se žalovanému náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. prosince 2009

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu